

การเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และเด็กปกติ
ในชั้นสาธิตการศึกษานិเทศ อนุบาลละอออุทิศ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ สวนดุสิต

นายจिरศักดิ์ ส่งแสงขจร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาศิลปศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-176-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

013830

I1533993X

A COMPARISON OF DRAWINGS OF HEARING IMPAIRED CHILDREN AND NORMAL
CHILDREN IN SPECIAL EDUCATION DEMONSTRATING CLASS OF LA-OR UTIT
KINDERGARTEN, RATANAKOSIN UNITED COLLEGES OF SUANDUSIT

Mr. Jirasak Songsangkajorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Art Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-569-176-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และ
เด็กปกติในชั้นสาธิตการศึกษาพิเศษ อนุบาลละอออุทิศ สหวิทยาลัย
รัตน โกสินทร์ สวนดุสิต

โดย

นายจิรศักดิ์ ส่งแสงขจร

ภาควิชา

ศิลปศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ดร. สุลักษณ์ ศรีบุรี

ผศ. ละออ ชูติกร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรามัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

ประธานกรรมการ

(ดร.อำไพ ตีรณसार)

.....

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ดร. สุลักษณ์ ศรีบุรี)

.....

กรรมการ

(ผศ. ละออ ชูติกร)

.....

กรรมการ

(ผศ. ดร. มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

จรัสศักดิ์ ส่งแสงขจร : การเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และเด็กปกติในชั้นสาธิตการศึกษาพิเศษ อนุบาลละอออุทิศ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ สวนดุสิต (A COMPARISON OF DRAWINGS OF HEARING IMPAIRED CHILDREN AND NORMAL CHILDREN IN SPECIAL EDUCATION DEMONSTRATING CLASS OF LA-OR UTIT KINDERGARTEN, RATANAKOSIN UNITED COLLEGES OF SUANDUSIT) อ.ที่ปรึกษา : ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี, อ.ที่ปรึกษาร่วม : ผศ.ละออ ชูติกร, 89 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และเด็กปกติที่ระดับอายุ และเพศเดียวกัน ในชั้นสาธิตการศึกษาพิเศษ อนุบาลละอออุทิศ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ สวนดุสิต

ประชากรที่ศึกษาเป็นนักเรียนระดับอนุบาลศึกษา ในชั้นสาธิตการศึกษาพิเศษ อนุบาลละอออุทิศ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ สวนดุสิต ซึ่งประกอบด้วยเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน อายุ 4-6 ปี มีระดับการสูญเสียการได้ยินระหว่าง 55 - 110 เดซิเบล จำนวน 30 คน และเด็กที่มีสภาพการฟังเป็นปกติ อายุระหว่าง 4-6 ปี จำนวน 45 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบวาดภาพกูดอิน์ฟ - แอร์ริส ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบประชากรทั้งสองกลุ่มด้วยตนเอง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยการทดสอบค่า t (t-test) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางจิตวิทยา วิเคราะห์ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ ตามหลักการพัฒนาการทางศิลปะของเด็กของโลเวนเฟลด์ (Lowenfeld)

ผลการวิจัยในการเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และเด็กปกติ พบว่า

1. คะแนนภาพวาดคนของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และเด็กปกติ ที่ระดับอายุเดียวกัน ไม่แตกต่างกัน
2. คะแนนภาพวาดคนของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และเด็กปกติ ในเพศเดียวกัน ไม่แตกต่างกัน
3. ผลการวิเคราะห์ภาพวาดของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และเด็กปกติ ตามหลักการพัฒนาการทางศิลปะของโลเวนเฟลด์ โดยทั่วไปไม่แตกต่างกัน แต่มีเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินบางคน แสดงลักษณะพิเศษในภาพวาดคน ที่แสดงถึงการขาดความมั่นใจในตัวเอง และความมั่นคงทางอารมณ์ของเด็ก นอกจากนี้ยังได้พบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินบางคนแสดงรายละเอียดในภาพวาดคนมากกว่าเด็กปกติ เช่น เข็มกลัดติดเสื้อ เข็มขัด กระดุม และเชือกผูกรองเท้า เป็นต้น

ภาควิชา ศิลปศึกษา
สาขาวิชา ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติต *นิติต*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี*

Soe Soe

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

JIRASAK SONGSANGKAJORN : A COMPARISON OF DRAWINGS OF HEARING IMPAIRED CHILDREN AND NORMAL CHILDREN IN SPECIAL EDUCATION DEMONSTRATING CLASS OF LA-OR UTIT KINDERGARTEN, RATANAKOSIN UNITED COLLEGES OF SUANDUSIT. THESIS ADVISOR : SULAK SRIBURI, Ed.D., ASST. PROF. LA-OR CHUTIKORN. 89 PP.

The purposes of this research were to compare drawings of hearing impaired children with those of normal children of the same age and same sex in special education demonstrating class of La-or utit kindergarten, Ratanakosin United Colleges of Suandusit.

The population was students from special education demonstrating class of La-or utit kindergarten, Ratanakosin United Colleges of Suandusit, aged 4 - 6 years old. There were 30 hearing impaired children, their hearing loss were from 55 - 110 decibels and 45 normal children.

The research instrument was the Goodenough-Harris Drawing Test, administered by the researcher. The obtained data was analyzed by mean of t-test with a statistical significant difference at the level of .05

The findings of this research in comparing drawings of hearing impaired children and normal children were as follows :

1. There was no statistically significant difference between figure drawing mark scores of hearing impaired children and those of normal children of the same age.
2. There was no statistically significant difference between figure drawing mark scores of hearing impaired children and those of normal children of the same sex.
3. When analyzing the artistic expression of hearing impaired children and normal children based on the steps of artistic development of Lowenfeld, the results showed that they were no significant differences. Only few hearing impaired children showed lack of self-confidence and emotional disturbed, furthermore they drew details of clothes in their pictures than normal children did; such as; pins, belts, buttons and shoelaces etc.

ภาควิชา ศิลปศึกษา
สาขาวิชา ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต *จิราสาร ส่องสงกะจอร์น*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *สุลัก ศรีบุรี*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องจากความกรุณาของ ดร. สุกฤษณ์ ศรีบุรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ. ละออ ชุตินทร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ ผศ. นิรมล ชยุตสาหกิจ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิด ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่งตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร. ทิพย์วรรณ กิตติพร พ.ญ. วารุณี อมรทัต คุณสมจิตต์ ธีรมโนภาพ อาจารย์วิภา มิ่งขวัญ อาจารย์มธุรา จึงอยู่สุข อาจารย์สังคม ทองมี อาจารย์วิรัตน์ คุ่มคำ อาจารย์อภิสิทธิ์ จรัสชวณะเพท ที่กรุณาให้คำแนะนำ สละเวลา แรงกาย แรงใจ ในการตรวจวิเคราะห์ภาพวาดของกลุ่มประชากร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความร่วมมือ ข้อคิด ข้อเสนอแนะ จากอาจารย์ทุกท่านในสาธิต การศึกษาพิเศษ อนุบาลละอออุทิศ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ สวนดุสิต

แต่อย่างไรก็ดี วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไม่อาจสำเร็จลุล่วงลงได้ หากไม่ได้รับข้อคิด และ ข้อเสนอแนะจากคุณพรเทพ เลิศเทวศิริ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ณ โอกาสนี้

สุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่กรุณาสนับสนุนให้ลูกได้รับการศึกษา ประสพการณ์ต่าง ๆ จนถึงระดับนี้

จิรศักดิ์ ส่งแสงขจร

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	5
คำจำกัดความในการวิจัย	6
วิธีดำเนินการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	7
2. วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	
การศึกษานិเทศ	9
เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	9
พฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	11
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	13
สมรรถภาพทางสมองของมนุษย์	13
ความหมายศิลปศึกษา	15
คุณค่าของศิลปศึกษา	15

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ศิลปศึกษากับการศึกษาพิเศษ	17
กิจกรรมศิลปะ	18
การวาดภาพ	19
จิตวิทยาการวาดภาพ	19
พฤติกรรมแสดงออกทางการวาดภาพของเด็ก	20
พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก	24
การศึกษาขั้นพัฒนาการทางศิลปะของ โลเวนเฟลด์จากภาพวาด	28
ความแตกต่างระหว่างเพศในการวาดภาพ	31
แบบทดสอบวาดภาพกูดอิน์ฟ - แอร์ริส	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
งานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน..	33
งานวิจัยเกี่ยวกับการบูรณาการศิลปะเข้ากับการศึกษาพิเศษ	35
งานวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก	36
งานวิจัยเกี่ยวกับแบบทดสอบวาดภาพกูดอิน์ฟ - แอร์ริส	38
งานวิจัยเกี่ยวกับการหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบวาดภาพ	39
3. วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากร	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	45
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
5. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	61

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
อภิปรายผลการวิจัย	62
ข้อเสนอแนะ	65
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก	76
ประวัติผู้เขียน	89

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	การเปรียบเทียบคะแนนจากภาพวาดคนผู้ชาย ผู้หญิง และ ตัวเอง ระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และ เด็กปกติ อายุ 4 ปี ...	50
2	การเปรียบเทียบคะแนนจากภาพวาดคนผู้ชาย ผู้หญิง และ ตัวเอง ระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และ เด็กปกติ อายุ 5 ปี ...	51
3	การเปรียบเทียบคะแนนจากภาพวาดคนผู้ชาย ผู้หญิง และ ตัวเอง ระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และ เด็กปกติ อายุ 6 ปี ...	52
4	การเปรียบเทียบคะแนนจากภาพวาดคนผู้ชาย ผู้หญิง และ ตัวเอง ระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และ เด็กปกติ เพศชาย ที่ระดับ อายุ 4 - 6 ปี	53
5	การเปรียบเทียบคะแนนจากภาพวาดคนผู้ชาย ผู้หญิง และ ตัวเอง ระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และ เด็กปกติ เพศหญิง ที่ระดับ อายุ 4 - 6 ปี	54
6	แสดงคำร้อยละของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ในการวาดภาพคน ตามหลักพัฒนาการทางศิลปะของ โลเวนเฟลด์ โดยแยกตามอายุ	56
7	แสดงคำร้อยละของเด็กปกติ ในการวาดภาพคนตามหลักพัฒนาการทางศิลปะ ของ โลเวนเฟลด์ โดยแยกตามอายุ	57
8	เปรียบเทียบพัฒนาการทางศิลปะของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และ เด็กปกติ ตามหลักการของ โลเวนเฟลด์ ที่ระดับอายุเดียวกัน	58

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. ตัวอย่างภาพวาดคนผู้หญิงของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพศชาย อายุ 4 ปี.....	78
2. ตัวอย่างภาพวาดตัวเองของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพศหญิง อายุ 5 ปี.....	79
3. ตัวอย่างภาพวาดคนผู้ชายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพศชาย อายุ 6 ปี.....	80
4. ตัวอย่างภาพวาดคนผู้หญิงของเด็กปกติ เพศชาย อายุ 4 ปี.....	81
5. ตัวอย่างภาพวาดตัวเองของเด็กปกติ เพศหญิง อายุ 5 ปี.....	82
6. ตัวอย่างภาพวาดคนผู้ชายของเด็กปกติ เพศชาย อายุ 6 ปี.....	83
7. ตัวอย่างภาพวาดคนตามหลักการพัฒนาการทางศิลปะของ โลเวนเฟลด์ ในขั้นที่ 1 (Scribbling Stages) ช่วงอายุระหว่าง 2 - 4 ปี.....	84
8. ตัวอย่างภาพวาดคนตามหลักการพัฒนาการทางศิลปะของ โลเวนเฟลด์ ในขั้นที่ 2 (Pre-Schematic Stages) ช่วงอายุระหว่าง 4 - 7 ปี..	85
9. ตัวอย่างภาพวาดคนตามหลักการพัฒนาการทางศิลปะของ โลเวนเฟลด์ ในขั้นที่ 3 (Schematic Stages) ช่วงอายุระหว่าง 7 - 9 ปี.....	86
10. ตัวอย่างภาพวาดคนตามหลักการพัฒนาการทางศิลปะของ โลเวนเฟลด์ ในขั้นที่ 4 (The Dawning Realism) ช่วงอายุระหว่าง 9 - 12 ปี..	87
11. ตัวอย่างภาพวาดคนตามหลักการพัฒนาการทางศิลปะของ โลเวนเฟลด์ ในขั้นที่ 5 (The Stage of Reasoning) ช่วงอายุระหว่าง 12 - 14 ปี.....	88